

Scorecard UNEP

Datum	19 juni 2015
SCORECARD	United Nations Environment Programme (UNEP)
Opgesteld door	Directie Multilaterale Instellingen en Mensenrechten Afdeling Sociale en Economische VN Zaken T- +31 (0)70 – 348 5471

Inhoudsopgave

	Inhoudsopgave	2
1	Inleiding	3
2	Algemene achtergrond	4
2.1	Doelstelling en toegevoegde waarde	4
2.2	Organisatie, werkwijze en activiteiten	4
2.3	Nederlandse rol en invloed.....	5
2.4	Financiële omvang en bijdragen	5
3	Institutionele aspecten en functioneren van de organisatie	7
3.1	Strategie en focus	7
3.2	Resultaatsturing	7
3.3	Partnerschappen	7
3.4	Effectiviteit bestuurs- en beheersorganen	8
3.5	Beleidsvaluatie	8
3.6	Personeelsbeleid.....	9
3.7	Financieel beheer	9
3.8	Corruptiebestrijding in de interne organisatie	100
4	Beleidsrelevantie en resultaten van de organisatie	111
4.1	Relevantie voor Nederlandse BHOS-prioriteiten	111
4.2	Extra relevantie.....	122
5	Conclusie	114
5.1	Institutionele aspecten en functioneren	114
5.2	Beleidsrelevantie	124

1 Inleiding

Scorecards worden opgesteld om het functioneren en de beleidsrelevantie van multilaterale organisaties in kaart te brengen. De Nederlandse inzet in multilaterale organisaties wordt geconcentreerd op organisaties die relevant zijn voor het Nederlandse beleid en die effectief zijn, dan wel een sleutelrol vervullen binnen de multilaterale architectuur als "systeemorganisatie". Dit vraagt om zorgvuldige en regelmatige toetsing. Het streven is om scorecards op te stellen voor de VN Fondsen en Programma's, de Internationale Financiële Instellingen, de voor Nederlands BHOS-beleid relevante gespecialiseerde VN-organisaties en kantoren, en de majeure wereldwijde fondsen; multilaterale organisaties waaraan Nederland een substantiële ODA-bijdrage levert. De relevantie wordt primair getoetst aan het Nederlandse beleid voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, maar de bredere betekenis van multilaterale instellingen voor andere aspecten van Nederlands beleid wordt waar relevant meegenomen.

Elke scorecard geeft een overzicht van de doelstellingen, het mandaat en de kernkwaliteiten van de betreffende internationale instelling, van de wijze waarop de organisatie is ingericht en welke activiteiten ze uitvoert, van de financiële omvang en de Nederlandse bijdragen. Op basis van een analyse van de verschillende deelaspecten wordt een appreciatie gegeven van de organisatorische effectiviteit en van de relevantie voor en de impact op de Nederlandse beleidsdoelstellingen. Er wordt een appreciatie gegeven van de mate waarin organisaties voor het Nederlandse BHOS-beleid relevante resultaten behalen. Deelaspecten van effectiviteit worden beoordeeld op basis van specifieke criteria en gescoord op een vierpuntsschaal van onvoldoende, matig, voldoende en goed. Daarnaast wordt een "verwachting voor positieve verandering" gegeven. Beleidsmatige relevantie en impact (resultaten) worden aangeduid met de kwalificaties relevant, beperkt relevant en niet relevant. Een samenvatting van al deze scores is te vinden in de tabellen in hoofdstuk 5.

De scorecards zijn samengesteld op basis van rapportages van de organisatie zelf, van de *Board of Auditors*, interne en externe evaluaties, beoordelingen door andere donoren en van het *Multilateral Organisations Performance Assessment Network* (MOPAN)¹. Daarnaast wordt om de input gevraagd van betrokken vakdepartementen, de Permanente Vertegenwoordigingen en Kiesgroepkantoren. Ook informatie van ambassades over het functioneren van landenkantoren van multilaterale instellingen zijn in de scorecard verwerkt. De scorecards worden iedere twee jaar geactualiseerd.

¹ Binnen MOPAN evalueert Nederland samen met 18 gelijkgezinde landen het functioneren van VN organisaties en Internationale Financiële Instellingen. Vanaf 2015 worden, per keer, in een tweejaarlijkse cyclus, ongeveer 13 organisaties doorgelicht op organisatorisch functioneren en ontwikkelingseffectiviteit.

2 Algemene achtergrond

2.1 Doelstelling en toegevoegde waarde

Het United Nations Environment Programme (UNEP), opgericht in 1972, is de toonaangevende wereldwijde milieu-organisatie, die de coherente uitvoering van de ecologische dimensie van duurzame ontwikkeling binnen het VN-systeem bevordert. Ook dient UNEP als gezaghebbend pleitbezorger voor het mondiale milieu.² UNEP doet dit door te inspireren, kennis te verschaffen en door landen en volkeren mogelijkheden te bieden om hun levenskwaliteit te verbeteren zonder afbreuk te doen aan die van toekomstige generaties.

UNEP heeft een cruciale rol bij de formulering van internationale milieunormen en internationaal milieubeleid en stelt zich ten doel het milieubeleid nationaal en internationaal te agenderen. UNEP dient de middelen van het VN-systeem bijeen te brengen om ervoor te zorgen dat de noodzakelijke transformatieve actie betreffende het milieu plaatsvindt. Als zodanig voedt elk aspect van het werk van UNEP de agenda voor duurzame ontwikkeling en is het relevant voor de implementatie van duurzame ontwikkelingsdoelen na 2015. De organisatie heeft zowel een normerend karakter als een coördinerend en uitvoerend karakter.

2.2 Organisatie, werkwijze en activiteiten

Het hoogste orgaan van UNEP is de *United Nations Environment Assembly* (UNEA), een subsidiair orgaan van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties dat een universeel lidmaatschap kent. UNEA rapporteert via de Economische en Sociale Commissie aan de AVVN. Binnen het mandaat van UNEP neemt UNEA zelfstandig besluiten en rapporteert hierover aan de AVVN. Het UNEP-secretariaat maakt onderdeel uit van het VN-secretariaat en volgt op financieel en administratief terrein het beleid en de regelgeving van de VN. Het hoofdkantoor is gevestigd in Nairobi. UNEP kent een divisiestructuur en heeft 6 regionale kantoren en 5 daaraan verbonden subregionale kantoren, 5 liaisonkantoren en 5 landenkantoren. De regio- en landenkantoren geven uitvoering aan de middellange termijnstrategie en het werkprogramma van UNEP in het desbetreffende land of de regio.

UNEP wordt geleid door een Uitvoerend Directeur die door de Secretaris Generaal wordt voorgedragen aan de AVVN. De huidige directeur Achim Steiner (Duitse en Braziliaanse nationaliteit) werd in 2006 aangesteld en is herbenoemd in 2010 en 2014. Zijn termijn loopt af in 2016.

UNEA vindt eens in de twee jaar in Nairobi plaats en opereert op basis van consensus met de mogelijkheid tot stemming. Elke UNEA sessie wordt afgerond met een bijeenkomst op ministerieel niveau ten behoeve van politieke besluitvorming. De UNEA wordt voorbereid en ondersteund door een Comité van permanente vertegenwoordigers (CPR). De CPR komt vier maal per jaar bijeen, en daarnaast een week lang in uitgebreide samenstelling twee maanden voorafgaand aan de UNEA vergadering. UNEA kent een Bureau, waarin de regionale groepen vertegenwoordigd zijn.

² In deze tekst wordt gesproken over milieu in de brede definitie, dat wil zeggen inclusief klimaatverandering, efficiënt omgaan met hulpbronnen en behoud en beheer van ecosystemen.

UNEP is een normerende instelling op het gebied van milieu, die binnen het VN-systeem de pleitbezorger is voor integratie van de milieudimensie van duurzame ontwikkeling (met de sociale en economische dimensies). Tevens richt UNEP zich op de advisering en capaciteitsopbouw van nationale overheden (vooral in lage- en middeninkomenslanden) over de milieudimensie van duurzame ontwikkeling. UNEP is een van de uitvoerende organisaties van de *Global Environment Facility* (GEF), een fonds voor ondersteuning van ontwikkelingslanden bij milieuprojecten. Ook is UNEP een uitvoerende organisatie van het Multilaterale Fonds voor de implementatie van het Montreal Protocol voor ozonlaag afbrekende stoffen, een fonds dat ontwikkelingslanden op dit onderwerp ondersteunt.

UNEP huisvest de secretariaten van een aantal internationale en regionale milieu-zeeverdragen en beheert de bijdragen van de partijen bij die verdragen.

UNEP boekt in het kader van de *QCPR* resolutie vooral vooruitgang op management gebaseerd op resultaten en *One UN*. De samenwerking met andere VN organisaties in UNDAF-verband is de laatste jaren toegenomen. UNEP heeft de taak om de systeembrede coördinatie op het gebied van milieu vorm te geven en geeft hier invulling aan via de Milieu Management Groep (*EMG*), waarin naast VN-organisaties ook multilaterale milieuverdragen en internationale banken zitting hebben. De Uitvoerend Directeur van UNEP is voorzitter van de Milieu Management Groep en UNEP voert het secretariaat.

De mainstreaming van het genderbeleid in de VN voert UNEP uit door het verlenen van technische assistentie bij de integratie van gendergericht milieubeleid in nationale ontwikkelingsagenda's van lidstaten. In 2014 is UNEP begonnen met beoordeling van de toestand van het milieu in relatie tot gendergelijkheid. Op dit moment wordt gewerkt aan de rapportage *GEO gender*.

2.3 Nederlandse rol en invloed

Nederland heeft invloed binnen UNEP als belangrijke donor, als kennisleverancier en als lid van UNEA. Nederland is vertegenwoordigd in het CPR. Tevens vindt informeel bilateraal werkoverleg tussen de Nederlandse Permanente Vertegenwoordiging en UNEP plaats. De Nederlandse inbreng wordt in beginsel gecoördineerd in EU-verband, waarbij wordt deelgenomen aan de Brusselse Raadswerkgroepen. In aanloop naar het Nederlands voorzitterschap van de EU in de eerste helft van 2016 neemt de invloed van Nederland in de UNEA toe, vooral in agenderende zin.

2.4 Financiële omvang en bijdragen

Financieel Overzicht (bedragen in USD miljoen)

Jaar	Inkomsten			Totaal (afgerond)	Uitgaven Totaal
	Verplichte bijdragen	Vrijwillige bijdragen			
		Geoormerkt	Niet-geoormerkt		
2010/2011	16,6	617	164,8	798	809,2
2012/2013	16,7	773	152,2	942	751,4

In het biennium 2010/2011 heeft UNEP meer uitgegeven dan er aan inkomsten is binnengekomen. In het biennium 2012/2013 is de situatie op tweeërlei wijze verbeterd. De uitgaven zijn USD 58 miljoen lager dan in het vorige biennium door een efficiëntere werkwijze. Tegelijk zijn de inkomsten met USD 144 miljoen

gestegen. De inkomstenstijging in 2012/2013 hangt samen met de Rio+20 conferentie over duurzame ontwikkeling (juni 2012). Lidstaten hebben zich in deze conferentie gecommitteerd aan zekere, stabiele, adequate en hogere bijdragen voor UNEP.

Geoormerkte bijdragen zijn aanmerkelijk hoger dan ongeoormerkte bijdragen. Nederland staat al jaren op de eerste plaats wat betreft de ongeoormerkte bijdrage aan UNEP. In de ranglijst van de totale financiële bijdrage van bilaterale donoren aan UNEP is Nederland gezakt van een vijfde plaats in 2012 naar de negende plaats in 2013. Een belangrijke inkomstenbron voor UNEP is de GEF met USD 127.5 miljoen in 2014.

Overzicht bijdragen en ranking grootste donoren
(bedragen in USD miljoen)

<i>Jaar</i>	<i>Bijdrage</i>	<i>Ranking/donor</i>	<i>Bedrag</i>
2011	Core-bijdrage	1. Duitsland	10,5
		2. Nederland	10,4
		3. Verenigd Koninkrijk	8,2
	Non-core-bijdragen	1. Noorwegen	20,3
		2. Europese Commissie	17,0
		20. Nederland	0,5
	Totaal bijdrage	1. Noorwegen	23,4
2. Duitsland		20,0	
5. Nederland		10,9	
2012	Core-bijdrage	1. Nederland	10,1
		2. Duitsland	9,8
		3. Verenigde Staten	6,6
	Non-core-bijdragen	1. Europese Commissie	69,0
		2. Noorwegen	20,0
		15. Nederland	0,5
	Totaal bijdrage	1. Europese Commissie	69,0
2. Noorwegen		23,0	
5. Nederland		10,6	

Jaar	Bijdrage	Ranking/donor	Bedrag
2013	Core-bijdrage	1. Nederland	10,3
		2. Duitsland	9,9
		3. Verenigde Staten	6,3
	Non-core-bijdragen	1. Duitsland	49,8
		2. Noorwegen	47,8
		7. Nederland	4,8
	Totaal bijdrage	1. Duitsland	59,7
2. Noorwegen		50,8	
9. Nederland		15,1	

3 Institutionele aspecten en functioneren van de organisatie

3.1 Strategie en focus

Het mandaat van UNEP is helder en is in 2012 door de lidstaten van de VN tijdens de conferentie Rio +20 herbevestigd. Uitvoerend directeur Steiner heeft het werkterrein van UNEP goed afgebakend en er voor gezorgd dat de middellange termijn strategie en de opeenvolgende werkplannen binnen het mandaat van UNEP passen. Er is geen sprake van 'mission creep'.

In de strategie en de werkplannen zijn zeven beleidsprioriteiten uitgewerkt. Het strategisch kader is goed geformuleerd. In de strategie en werkplannen wordt aangesloten bij beleid en strategie op nationaal niveau. Het management stuurt sterk op resultaten. UNEP hanteert het instrument *Theory of Change* bij de evaluatie van projecten en niet als alomvattende theorie bij de strategievorming. De werkzaamheden van UNEP zijn sterk verbonden met de Millenniumdoelen voor armoedebestrijding en duurzame ontwikkeling. Dit vormt ook de kern van de nieuwe post-2015- agenda. UNEP heeft zich gefocust op het beschikbaar stellen van goede wetenschappelijke informatie om te komen tot gefundeerde duurzame ontwikkelingsdoelen en zet zich in voor implementatie en monitoring van de doelen.

Beoordeling: Goed = 4

3.2 Resultaatsturing

UNEP heeft *Result Based Management (RBM)* ingevoerd, inclusief *Result Based Reporting*. *Result Based Budgeting (RBB)* is onderdeel van het werkprogramma dat dit jaar wordt ontworpen (Werkprogramma 2019-2020). Op weg naar RBB wordt sinds het werkprogramma 2014-2015 gewerkt met budgetteren op basis van *output*. Dit geeft een geschatte waarde aan elke *output* van het werkprogramma. Maar wat UNEP al ervaart met budgetteren op basis van *outputs*, geldt voor budgetteren op basis van resultaten nog sterker: het systeem is moeilijk objectief in te richten. Outputs en zeker resultaten zijn dikwijls niet goed kwantificeerbaar. Het is de bedoeling om met hulp van andere koplopers in de komende tijd de methode te objectiveren.

De allocatie van middelen aan de beleidsprioriteiten wordt inzichtelijk gemaakt in het jaarlijkse *Programme Performance Report* en tussentijdse rapportages hierover aan de CPR. De communicatie over het rapport is goed. UNEP presenteert de rapportage tijdens de universeel toegankelijke vergaderingen van het CPR en de UNEA en het eindrapport is via de website beschikbaar.

Beoordeling: Voldoende = 3

Verwachting voor positieve verandering: waarschijnlijk = ↑

3.3 Partnerschappen

UNEP heeft op tal van voor milieu en duurzame ontwikkeling relevante terreinen partnerschappen met andere multilaterale organisaties, overheden, kennisinstellingen, ngo's en bedrijven, zoals de *Climate and Clean Air Coalition* en het *Partnership for Clean Fuels and Vehicles*. Ook de GEF is een partnerschap waar UNEP een belangrijk aandeel in heeft. De GEF bestaat uit uitvoerende organisaties, 183 landen, bedrijven en ngo's. UNEPs partnerschapbeleid is in 2011 herzien en is door de lidstaten van UNEP bevredigend bevonden. Met een *in kind* (personele) bijdrage van Nederland wordt gewerkt aan het verstevigen van de rol en kansen

van het werken met niet statelijke actoren in een multipolaire wereld". Tevens wordt via partnerschappen gewerkt aan vergroting van het *multiplier* effect van het werk van UNEP en verbreding van de donorbasis. UNEP is momenteel bezig een alomvattend overzicht te verkrijgen van de eigen partnerschapsactiviteiten en daar lessen uit te trekken.

De partnerschappen met andere VN organisaties sluiten aan op VN-brede initiatieven als *system wide coherence* en *delivering as one*. Speciale vermelding verdient het *Partnership for Action on Green Economy (PAGE)*, een samenwerking van ILO, UNDP, UNITAR en UNEP.

Beoordeling: Voldoende = 3

Verwachting voor positieve verandering: waarschijnlijk = ↑

3.4 Effectiviteit bestuurs- en beheersorganen

Het management toont goed leiderschap en is sterk in resultatensturing. De organisatorische effectiviteit wordt steeds verder verbeterd.

Er zijn geen signalen dat een onderdeel van UNEP onvoldoende functioneert. Verantwoordelijkheden van de regionale kantoren zijn vastgelegd in het beleid van UNEP. Het beleid wordt geoperationaliseerd door middel van jaarlijkse werkplannen van de regionale kantoren.

De directeuren van de regionale kantoren hebben gedelegeerde bevoegdheid. De regionale directeuren rapporteren aan de plaatsvervangend Uitvoerend Directeur. De audit rapporten en het MOPAN-rapport van 2011 geven geen aanleiding tot opmerkingen over landenkantoren. UNEP zelf constateerde in 2011 dat recente resultaten deels zijn bereikt door de significante versterking van de regionale kantoren. In het evaluatiesynthese rapport 2012-2013 van UNEP werd geconstateerd dat de regionale kantoren een cruciale rol hebben in de uitvoering van de middellange termijnstrategie en het werkprogramma, vooral bij de uitvoering van het Bali-strategisch plan over overdracht van duurzame technologie. Maar de evaluatiedienst merkte op dat er ruimte is voor verbetering van de communicatie tussen de divisies en de regionale kantoren. UNEP heeft naar aanleiding hiervan actie ondernomen.

Op landenniveau werkt UNEP nauw samen met UNDP. Daarnaast maakt UNEP gebruik van lokale systemen om effecten van interventies te vergroten. UNEP werkt vooral samen met nationale overheden, wetenschappelijke instituten en ngo's. Er zijn wel negatieve signalen over enkele van de regionale verdragen, waar UNEP het secretariaat voor voert. De zeggenschap over deze verdragen ligt echter niet bij UNEP, maar bij de betreffende partijstaten. Aandachtspunt is dat er een heldere scheiding blijft bestaan tussen de begroting van deze verdragen en de begroting van UNEP.

Beoordeling: Voldoende = 3

Verwachting voor positieve verandering: waarschijnlijk = ↑

3.5 Beleidsevaluatie

UNEP heeft zijn evaluatiebeleid in 2009 vastgelegd. De kernwaarden van dit beleid zijn onafhankelijkheid, betrouwbaarheid en bruikbaarheid. Het hoofd van het evaluatiebureau van UNEP rapporteert rechtstreeks aan de Uitvoerend Directeur en beschikt over een apart budget. Het bureau kan ook rechtstreeks aan UNEA rapporteren. In 2012 en 2013 zijn 56 evaluaties uitgevoerd, op strategisch-, thema-project- en landenniveau.

Het kantoor van de Interne Toezichtsdiensten van de VN (OIOS) heeft in 2013 de evaluatiefunctie van UNEP geëvalueerd. UNEP scoorde goed op vrijwel alle onderzoekscriteria. OIOS concludeerde dat UNEP een robuuste evaluatiefunctie kent met sterke competenties van de staf, goede procedures en adequate middelen. OIOS benadrukt in positieve zin ook de sterke onafhankelijkheid van de evaluatiefunctie van UNEP en de directe rapportagelijnen naar de Uitvoerend Directeur. Uit een presentatie van het evaluatiebureau van UNEP aan de CPR blijkt dat medio 2014 UNEP alle aanbevelingen van 2009 en 2010 heeft afgerond.

Het onafhankelijk evaluatiekantoor van de *Global Environment Facility* kent een benchmarksysteem voor de kwaliteit van de projectevaluaties voor uitvoerende organisaties. Hieruit blijkt dat alle projectevaluaties, uitgevoerd door het evaluatiebureau van UNEP, in 2012 naar tevredenheid of hoger scoorden. Over de periode 2004-2012 is de kwaliteit van de projectevaluaties die naar tevredenheid of hoger scoren van UNEP significant hoger dan van de beide andere uitvoerende organisaties (UNDP en Wereldbank).

Nederland acht naast onafhankelijkheid en kwaliteit ook de bruikbaarheid van de evaluaties belangrijk en vooral het vermogen van de organisatie om van evaluaties te leren. Daarom hecht Nederland aan de bijdrage van het evaluatiebureau aan de interne UNEP-trainingen voor het onderwerp *results based management*. Ook de aanpak in de projectevaluaties waarin op basis van de *Theory of Change* intern in UNEP wordt geleerd om interventies te verhelderen en te verbeteren vindt Nederland van groot belang.

Beoordeling: Goed = 4

3.6 Personeelsbeleid

UNEP baseert het personeels- en salarisbeleid op de artikelen in het VN-Handvest en de algemeen geldende normen en standaarden die gelden binnen de VN. Dit geldt evenzeer voor beleid tot versoering van salarissen en secundaire arbeidsvoorwaarden. Binnen de VN heeft elke standplaats een toelage (*hardship allowance* en *post adjustment*), dus verplaatsing van functies naar Nairobi (in het kader van de consolidatie van het hoofdkwartier waartoe in Rio is besloten) kan (positieve) budgettaire gevolgen hebben.

UNEP heeft een transparant beoordelingssysteem voor de prestaties van het personeel. Bij het personeelsbeleid heeft UNEP aandacht voor geografische diversiteit van de werknemers en maakt geen onderscheid tussen vrouwen en mannen om in aanmerking te komen voor een bepaalde functie. UNEP heeft de invoering van verplichte rolatie van functies intern op de agenda gezet; er is nog geen systeem ingevoerd. De kwaliteit van het personeel is over het algemeen hoog.

Beoordeling: Voldoende = 3

Verwachting voor positieve verandering: neutraal = ➔

3.7 Financieel beheer

De inkomsten voor het biennium 2012-2013 bedroegen USD 943,4 miljoen. De bijdrage aan het ongeormerkte Milieufonds was lager dan begroot, de geormerkte bijdragen waren in 2013 hoger dan begroot. De begrote middelen waren realistisch, zelfs enigszins aan de pessimistische kant in vergelijking met de inkomsten.

Belangrijk was ook de bijdrage uit de reguliere begroting van de VN die decennialang laag bleef en na de conferentie Rio +20 voor het biennium 2014/2015 toenam tot USD 34,9 miljoen.

De Uitvoerend Directeur van UNEP tracht de verhouding *core/non-core* bijdragen verder te bij te stellen ten gunste van meer *core*-bijdragen. Als terugvalpositie is gekozen om de *non-core* bijdragen te sturen richting *soft earmarking*.

De liquiditeitspositie is goed: er wordt scherp op toegezien dat de uitgaven in lijn blijven met de werkelijk ontvangen bijdragen.

Uit het rapport van de VN Raad van Auditors blijkt dat over het geheel genomen het financieel management effectief is. Er is een aantal punten ter verbetering aangegeven die door UNEP ter harte zijn genomen. De auditor geeft al vier jaar op rij een goedkeurende verklaring zonder beperkingen (van 2011 tot en met 2013). Van de 32 aanbevelingen in het rapport van 2010-2011 zijn er 22 volledig uitgevoerd en 9 nog in behandeling. De Raad constateerde dat alle negen nog in behandeling zijnde aanbevelingen afhankelijk zijn van veranderingen en hervormingen buiten UNEP. Deze zijn afhankelijk van het VN hoofdkwartier. Nederland is zeer tevreden over de snelle afhandeling van de aanbevelingen van de Raad, waar UNEP zelf invloed op kan uitoefenen.

Beoordeling: Goed= 4

3.8 Corruptiebestrijding in de interne organisatie

UNEP is als onderdeel van het VN-secretariaat onderworpen aan het algemene anticorruptiebeleid en relevante VN-regelgeving, zoals omschreven in het handboek van het VN Bureau voor *Internal Oversight Services* (OIOS). Maatregelen om corruptie uit te bannen uit de organisatie zijn hierop gebaseerd. Uit het evaluatiesyntheserapport 2012-2013 van UNEP blijkt dat er tijdens de uitvoering van projecten wordt gemonitord op risico's met betrekking tot corruptie. Ook de onafhankelijke Raad van Auditors rapporteert in zijn tweejaarlijkse rapport over mogelijke onrechtmatigheden.

UNEP voert een actief integriteitsbeleid. De organisatie valt onder het VN Kantoor voor Ethiek en het VN-beleid voor de bescherming van klokkenluiders. De staf wordt verplicht getraind op integriteit.

UNEP onderneemt adequaat actie in geval van geconstateerde onrechtmatigheden (door inschakeling van OIOS), is transparant over integriteitsschendingen en geeft opvolging aan aanbevelingen van OIOS. Er zijn in de periode 2012-2013 drie mogelijke fraudegevallen geconstateerd. In een geval heeft de betreffende medewerker ontslag genomen en is een deel van de onrechtmatig verkregen middelen van het salaris ingehouden. De beide andere gevallen zijn in onderzoek. Het eerste lopende onderzoeksgeval betreft een medewerker, die een loonstrookje heeft vervalst met het oog op het kunnen verkrijgen van een lening. Het tweede geval betreft uitgave van donorbijdragen buiten de geëigende kanalen.

Beoordeling: Voldoende = 3

Verwachting voor positieve verandering: neutraal = →

4 Beleidsrelevantie en resultaten van de organisatie

4.1 Relevantie voor Nederlandse BHOS-prioriteiten

1. Voedselzekerheid

Relevant. UNEP heeft een belangrijke rol op het kennisgebied van voedselzekerheid, vooral vanuit het perspectief van verduurzaming van voedselproductie en –consumptie en behoud van biodiversiteit. UNEP heeft in 2012 een strategisch partnerschap gevormd met FAO om voedselproductie en –consumptie te verduurzamen en kennis hierover breed te verspreiden. In 2014 bracht UNEP opnieuw de nexus voedselzekerheid en klimaat onder de aandacht door meer inzicht te geven in de mondiale stikstofcyclus. Ook werkt UNEP zowel op project- als kennisniveau aan verduurzaming van aquacultuur. Het onderbouwt de belangrijke rol van vis en schaal- en schelpdieren in het menselijk dieet, enerzijds vanuit voedingswaarden en anderzijds met het oog op de beperking van de ecologische voetafdruk.

2. Water

Relevant. UNEP werkt nauw samen met andere organisaties op dit terrein (vooral UNICEF, UN Habitat en in UN Water). Duurzaam waterbeheer is een wezenlijk onderdeel van milieubeheer. UNEP werkt aan waterbeheer, bijvoorbeeld in de context van *ecosystem based* adaptatie, ecosysteemdiensten, bescherming van zoetwaterbronnen en kennisopbouw over bescherming van het mariene milieu. Het UNEP GEMS/water programma heeft in 2014 goede vooruitgang geboekt. Hierin wordt zowel op projectniveau gewerkt aan verbetering van de monitoring van de kwaliteit en het beheer van zoetwater als aan de versterking van de normatieve basis voor planning, monitoring en beheer van de waterkwaliteit van aquatische ecosystemen.

3. Veiligheid en Rechtsorde

Beperkt relevant. De rol van milieu, inclusief klimaatverandering, en schaarse hulpbronnen, inclusief schoon zoet water, bij conflicten kan moeilijk overschat worden. UNEP speelt een belangrijke rol in de ondersteuning van landen bij het verstevigen van het wettelijk kader voor milieu, biodiversiteit, klimaat en natuurlijke hulpbronnen. Probleem is dat er wereldwijd nog onvoldoende oog is voor milieu en schaarste als aanjager van conflicten. UNEP speelt nog een bescheiden rol bij het onder de aandacht te brengen van het onderwerp. In het programma rampen en conflicten is UNEP op projectniveau actief in post-conflict situaties.

4. Seksuele en Reproductieve Gezondheid en Rechten (SRGR)

Niet relevant. In 2012 heeft UNEP de bescherming van de gezondheid tegen stoffen die de hormoonhuishouding verstoren als opkomend thema gesignaleerd. In 2015 zullen de multilaterale milieuverdragen dit thema verder bespreken met het oog op uitvoering van projecten.

5. Gendergelijkheid

Relevant. Het evaluatieonderzoek van MOPAN stelde in 2011 al vast dat landen positief oordeelden over UNEPs activiteiten op het gebied van gendergelijkheid. Recent heeft de Uitvoerend Directeur van UNEP de *HeforShe* campagne ondertekend. UNEP is in 2014 ook gestart met het opstellen van een specifieke mondiale milieuevaluatie op het gebied van gender, GEO gender, die ook input gaat leveren voor de zesde evaluatierapportage over de mondiale toestand van het milieu

(GEO 6). Sinds de oprichting van UNEP heeft de organisatie regelmatig deze GEO rapportages geproduceerd.

6. Klimaat

Relevant. UNEP verzorgt gezaghebbende publicaties, draagt bij aan wereldwijde kennis en onderzoek en steunt capaciteitsopbouw. UNEP is als een van de oprichters nauw betrokken bij het *International Panel on Climate Change* (IPCC) en andere aan UNFCCC gerelateerde gezaghebbende organen. De rapportages van UNEP, waarin de kloof tussen de aangekondigde mitigatiemaatregelen en de noodzakelijke maatregelen om de tweegradendoelstelling te halen, spelen een belangrijke rol in de klimaatonderhandelingen. Met steun van Nederland zal UNEP presenteren op welke wijze internationale multistakeholder-initiatieven een bijdrage leveren aan het verkleinen van deze kloof.

UNEP is een van de leidende uitvoerende partijen in het UN REDD+ programma en de door het Multilaterale Fonds gefinancierde projecten voor de ondersteuning van ontwikkelingslanden (met name lage inkomenslanden) bij de transitie naar klimaatvriendelijke alternatieven voor ozonlaagafbrekende stoffen. Ook bij klimaatadaptatie speelt UNEP een belangrijke rol, vooral vanwege de klimaatadaptatieprogramma's op basis van ecosystemen en door GEF en het *Adaptation Fund* gefinancierde ontwikkelingsprojecten, zoals het *Global Support Programme*. Daarnaast huisvest UNEP het PROVIA netwerk, een van de partners bij de *Adaptation Futures 2016* conferentie (mei 2016, Rotterdam).

7. Private Sector Development

Beperkt relevant. Het door UNEP geïnitieerde *Finance Initiative* is een mondiaal partnerschap met de financiële sector (banken, verzekeraars, pensioenfondsen) en heeft tot doel deze sector te vergroenen. UNEP hoopt o.a. meer inzicht te verkrijgen in de wisselwerking tussen milieu en sociale overwegingen enerzijds en financiële prestaties anderzijds. UNEP heeft met de lancering van het *Green Economy Initiative* in 2008 conceptueel aan de wieg gestaan van de groene economie, het vehikel om milieu te integreren in de mainstream economie. Het *Green Economy* rapport van UNEP is goed geland in Rio+20. Groene economie biedt vergaande economische kansen voor bedrijven met hieraan gekoppeld nieuwe werkgelegenheid. Het concept is uitgangspunt voor diverse multistakeholder partnerschappen, waarop UNEP inzet. UNEP is tevens partner in de World Business Council on Sustainable Development.

8. Humanitaire hulp

Beperkt relevant. Een van de zeven subprogramma's is gewijd aan rampen en conflicten. In dit kader is UNEP instrumenteel zowel aan de preventiekant als in mitigatie van de gevolgen van humanitaire rampen. UNEP werkt hiertoe samen met UN OCHA.

4.2

Extra relevantie

UNEP is een belangrijkste speler op het gebied van internationaal milieubeleid. UNEP heeft het mandaat om binnen de internationale OS-architectuur de leidende internationale milieurole te spelen, de agenda te bepalen en de coherente implementatie van de milieudimensie in duurzame ontwikkeling in het VN systeem te bevorderen. UNEP loopt als toonaangevend kenniscentrum voorop in de discussies over het behoud van en toegang tot publieke mondiale goederen, bijvoorbeeld op het gebied van duurzame groei, klimaatverandering, de effecten van het verlies aan ecosysteemdiensten en de schaarste aan hulpbronnen. UNEP draagt hier via haar programma's ook aan bij. Een belangrijke rol in de mondiale beleidsontwikkeling voor natuurlijke hulpbronnen en de circulaire economie is weggelegd voor het door UNEP geïnitieerde *International Resource Panel*, dat op

basis van wetenschappelijke beoordelingen aanbevelingen opstelt voor nationale overheden en de private sector

UNEP werkt samen met overheden en partnerorganisaties aan vergroening van de economie, wat goed past binnen de Nederlandse agenda van 'hulp en handel' en 'inclusieve groene groei'. Een belangrijk voorbeeld daarvan is de deelname, als één van vier initiërende organisaties aan het *Green Growth Knowledge Platform*.

UNEP heeft een meerwaarde voor de Nederlandse wet en regelgeving. Voorbeelden liggen op het gebied van biodiversiteit, afvalstoffen, en chemicaliën zoals kwik, bestrijdingsmiddelen en ander persistente organische verbindingen. UNEP werkt nu aan normering op het gebied van waterkwaliteit.

UNEP is ook een belangrijke partner voor Nederland om invulling te geven aan de circulaire economie, o.a. als kennispartner en in partnerschappen zoals het *Global Partnership on Marine Litter*.

Nederlandse kennis en kunde worden veelvuldig ingezet door UNEP. In UNEP-rapporten, zoals de GEO en de *Gap Analysis* op het gebied van klimaatmitigatie, spelen Nederlandse kennis en kennisinstituten een relevante rol. Dit geldt eveneens voor de verschillende wetenschappelijke panels ter ondersteuning van de internationale milieuverdragen zoals het *International Panel on Climate Change (IPCC)*, *International Resource Panel (IRP)* en *International Panel on Biodiversity and Ecosystem Services (IPBES)*, waar UNEP een belangrijke partner in is.

Andersom spelen de producten van UNEP als kennisorganisatie een belangrijke rol in de agendering en onderbouwing van het Nederlandse milieubeleid en de nationale inzet in het internationale milieubeleid.

UNEP heeft kennis van en werkt aan duurzame stedelijke ontwikkeling, een belangrijk terrein voor Nederlands bedrijfsleven en kennisinstituten.

Conclusie

5.1 Institutionele aspecten en functioneren

UNEP is in de afgelopen jaren ver gevorderd met hervormingen die de effectiviteit vergroten. De financiële positie van UNEP is goed, maar inkomsten zijn onvoorspelbaar doordat UNEP grotendeels afhankelijk is van vrijwillige bijdragen. UNEP ziet er scherp op toe dat uitgaven in lijn blijven met de ontvangen bijdragen.

	Score	Verw.
3 Institutionele aspecten en functioneren		
Strategie en focus	4	
Resultaatsturing	3	↑
Partnerschappen	3	↑
Effectiviteit bestuurs- en beheersorganen	3	↑
Beleidsevaluatie	4	
Personeelsbeleid	3	→
Financieel beheer	4	
Corruptiebestrijding in de interne organisatie	3	→

5.2 Beleidsrelevantie

Uitvoering van het mandaat van UNEP levert een cruciale bijdrage aan de internationale milieu-agenda en de agenda op het vlak van mondiale publieke goederen. Het mandaat van UNEP is relevant voor het Nederlandse OS-beleid, te meer wanneer de duurzame ontwikkelingsdoelen na 2015 leidend worden in het OS-beleid.

	Score
4.1 Relevantie voor Nederlandse BHOS-prioriteiten	
Voedselzekerheid	+
Water	+
Veiligheid en rechtsorde	0
SRGR, inclusief hiv/aids	-
Gendergelijkheid	+
Klimaat	+
<i>Private Sector Development</i> (inclusief IMVO)	0
Humanitaire hulp	0